SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1835

av Cilla Dahl Andersson (S)

Stärkt prevention, minskat narkotikainflöde och en jämlik beroendevård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att genomföra ett nationellt preventionslyft med långsiktig statlig finansiering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en jämlik, tillgänglig och evidensbaserad beroendevård i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa nationell statistik och systematisk uppföljning av läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett traumamedvetet och jämställt förhållningssätt inom beroendevården och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att stärka Tullverkets arbete och myndighetssamverkan för att stoppa narkotikainflödet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att slå mot den organiserade narkotikahandelns logistik, finansiering och ekonomiska tillgångar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En narkotikapolitik som tar ansvar

Narkotika skapar mänskligt lidande, slår sönder liv och göder den organiserade brottsligheten. En framgångsrik narkotikapolitik måste därför bygga på tre grundpelare: stark prevention, ett kraftfullt arbete mot narkotikahandeln och en beroendevård som når alla som behöver den.

Ingen människa ska lämnas utan hjälp. Samtidigt ska samhället vara tydligt mot de kriminella nätverk som tjänar pengar på människors utsatthet.

Satsa på prevention – inte kortsiktiga lösningar

Det förebyggande arbetet måste börja tidigt. Skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård, polis och civilsamhälle behöver bättre möjligheter att arbeta tillsammans.

Trots behovet har statens anslag till ANDTS-arbetet enligt motionens underlag minskat från 298 miljoner kronor 2014 till 90 miljoner kronor 2024. Den utvecklingen måste vändas.

Kommunerna behöver långsiktiga resurser, förebyggande samordnare och bättre förutsättningar att upptäcka riskbruk och beroende i tid. Barn och unga ska ha samma rätt till förebyggande stöd oavsett var i landet de växer upp.

Slå mot narkotikahandeln och den organiserade brottsligheten

Narkotikahandeln är en viktig finansieringskälla för kriminella nätverk och bidrar till våld och otrygghet. Därför måste samhället bli bättre på att stoppa narkotikan redan vid gränsen.

Tullverket behöver stärkas, särskilt när det gäller kontroll av hamnar, transportflöden och post- och paketförsändelser. Myndigheternas underrättelsesamverkan och gemensamma insatser måste utvecklas.

Arbetet ska riktas mot hela den kriminella infrastrukturen: organisatörerna, logistiken, pengarna och de ekonomiska tillgångarna. Internationellt samarbete är avgörande för att slå mot nätverken där de verkar och minska deras möjligheter att tjäna pengar på narkotikahandeln.

En jämlik beroendevård i hela landet

Bostadsort ska inte avgöra vilken hjälp en människa får. Idag skiljer sig tillgången till beroendevård, väntetider och behandlingsutbud mellan regionerna. Det är oacceptabelt.

Alla ska erbjudas evidensbaserad vård utifrån sina behov. Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende ska följas upp nationellt och kombineras med psykosocialt stöd och möjligheter till rehabilitering, boende och sysselsättning.

Vården måste också bli bättre på att se hela människan. Traumatiska erfarenheter, våldsutsatthet, psykisk ohälsa och social utsatthet ska tas på allvar. Ett traumamedvetet och jämställt bemötande är en förutsättning för en vård som når fram.

Ett starkare samhälle börjar med ansvar

Vi kan aldrig acceptera att barn och unga lämnas utan förebyggande stöd, att kriminella nätverk tillåts tjäna pengar på narkotikahandeln eller att människor nekas vård på grund av var de bor.

Socialdemokratisk narkotikapolitik handlar om att kombinera tydlighet mot den organiserade brottsligheten med solidaritet och stöd till människor som behöver hjälp. Det kräver långsiktiga investeringar i prevention, kraftfulla insatser mot narkotikasmugglingen och en jämlik beroendevård i hela landet.

Vi ska minska både efterfrågan och tillgången på narkotika. Vi ska bekämpa de kriminella nätverken och ge människor en verklig möjlighet till behandling och återhämtning. Det är så vi bygger ett tryggare och mer jämlikt samhälle

Cilla Dahl Andersson (S)